

2018

Financieel verslag

Jouw wereld. Ons domein.

Financieel

In 2017 hebben we, via onze dochteronderneming SIDN Deelnemingen B.V., een meerderheidsbelang van 65% verworven in Connectis Group B.V., gevestigd te Rotterdam. In de jaarrekening 2018 is het meerderheidsbelang verwerkt als deelneming; het behaalde resultaat over 2018 van Connectis Group B.V. is opgenomen als resultaat deelnemingen.

Het resultaat na belastingen over 2018 kwam uit op een verlies van € 4,0 miljoen, met name door het negatieve bedrijfsresultaat van € 3,5 miljoen. Een negatief bedrijfsresultaat was voorzien in de plannen en begroting voor 2018. Het gerealiseerde resultaat is grotendeels het gevolg van bewust beleid gericht op het effectief inzetten van een deel van de opgebouwde reserves, namelijk de financiering van SIDN fonds en het verhogen van onze uitgaven aan onder meer registrarprojecten en de incentiveregeling voor registrars (Registrar Scorecard). Daarnaast is ook rekening gehouden met een stijging in de personeelskosten in 2018. De helft van deze stijging wordt verklaard door tijdelijke inhuur op vacatures en voor ziektevervangings.

Gecorrigeerd voor de geldverstrekking aan SIDN fonds zou het bedrijfsresultaat over 2018 € 0,8 miljoen negatief zijn (2017: € 1,6 miljoen positief). Het bedrijfsresultaat als percentage van de omzet is uitgekomen op 18% negatief (2017: 0,1% negatief).

2 Het aandeel in het nettoresultaat over 2018 van Connectis Group B.V. bedraagt € 0,2 miljoen. Connectis realiseerde haar targets en begroting voor 2018, daarnaast werd fors geïnvesteerd in groeipotentie.

De netto omzet in 2018 van € 19,5 miljoen is € 0,2 miljoen (-1%) lager dan voorgaand jaar (2017: € 19,7 miljoen). Dit komt met name door de hogere incentives aan registrars over 2018.

De personeelskosten stegen met € 1,1 miljoen ten opzichte van 2017 en bedragen € 9,9 miljoen (2017: € 8,8 miljoen). De stijging is deels het gevolg van de groei in formatie, de reguliere salarisverhoging (tezamen € 0,5 miljoen) en gestegen pensioenlasten (€ 0,1 miljoen). De formatiegroei bestaat uit de uitbreiding van de onderzoekscapaciteit van SIDN Labs en het oprichten van een Security Operations Centre. De kosten van tijdelijk personeel stegen met € 0,5 miljoen, met name als gevolg van het niet tijdig kunnen vervullen van openstaande vacatures.

De afschrijvingskosten over 2018 van € 2,5 miljoen zijn € 0,5 miljoen hoger dan 2017. De overige bedrijfskosten bedragen € 10,5 miljoen over 2018 (2017: € 8,9 miljoen). Dit is een toename van € 1,6 miljoen ten opzichte van 2017 en is vooral het resultaat van de geldverstrekking aan SIDN fonds.

We genereerden een negatieve kasstroom van € 1,9 miljoen in 2018 (2017: € 10,3 miljoen negatief). In 2017 was dit voornamelijk het gevolg van de verwerving van het meerderheidsbelang in Connectis Group B.V. (€ 8,6 miljoen). In 2018 is de negatieve kasstroom deels het gevolg van een afboeking van de belastinglatentie.

Ultimo 2018 bedraagt het eigen vermogen € 28,1 miljoen en onze financiële positie is daarmee nog steeds sterk gebleven. Een deel van het eigen vermogen dient als buffer om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. De ondergrens van deze buffer is gerelateerd aan het structureel kostenniveau van de organisatie. De structurele kosten nemen in de loop der jaren toe door de toegenomen bedrijfsactiviteiten en de hogere kwaliteits-, stabiliteits- en veiligheidseisen. De omvang van de financiële buffer is op dit moment voldoende om de geïnventariseerde risico's en onzekerheden zo nodig en in redelijkheid op te kunnen vangen.

Om liquiditeitsrisico te beperken kochten we in 2017 Nederlandse en Duitse staatsobligaties aan voor € 1,5 miljoen, dit is nagenoeg gelijk aan de huidige waarde. Onze solvabiliteit daalde licht van 76,8% in 2017 naar 73,1% in 2018. In 2018 is € 5,2 miljoen (2017: € 4,9 miljoen) gefactureerd en ontvangen voor dienstverlening die in het kalenderjaar 2019 wordt verricht.

In 2013 zijn we gesprekken gestart over de fiscale behandeling van de geldverstrekking aan SIDN fonds. Wij verschilden met de Belastingdienst van mening over de mate waarin de geldverstrekking fiscaal aftrekbaar is. Bij het bepalen van de aanslag vennootschapsbelasting over 2014 week de Belastingdienst af van onze aangifte. Hiertegen hebben wij bezwaar ingediend. In 2018 heeft er een schikking met de Belastingdienst plaatsgevonden over de feitelijke aftrekbaarheid van kosten vanaf 2013. Dit leidt tot een totaal correctie op de vennootschapsbelasting over voorgaande jaren van per saldo € 0,7 miljoen.

We telden ruim 5,831 miljoen .nl-domeinnamen aan het eind van 2018. De netto domeinnaamgroei in 2018 was met 37.200 lager dan de 109.706 domeinnamen in 2017. Om het beveiligen van domeinnamen met DNSSEC te stimuleren, geven wij sinds juli 2012 een korting per beveiligde domeinnaam per jaar. Eind 2018 zijn zo'n 3,3 miljoen domeinnamen beveiligd met DNSSEC (57% van het totaal aantal domeinnamen). In 2015 startten we een incentive-programma om de kwaliteit van de .nl-zone te verhogen: de Registrar Scorecard. In 2018 keerden we € 1,6 miljoen uit (2017: € 1,3 miljoen) aan de deelnemende registrars. Het totale bedrag van verstrekte kortingen (DNSSEC-korting, Registrar Scorecard, staffelkorting en betalingskorting) in de netto omzet komt uit op € 3,5 miljoen (2017: € 3,2 miljoen). Dit is een stijging van ruim 9% ten opzichte van 2017. Het aantal registrars daalde verder naar 1.258 registrars ultimo 2018 (2017: 1.303).

Vooruitblik

We verwachten in 2019 een lichte groei van het aantal .nl-domeinnamen en daarmee ook een lichte groei van de omzet uit .nl-abonnementen. Ook verwachten we een lichte stijging van de totale omzet. We voorzien een groei in de formatie en een daarmee samenhangende stijging in de totale kosten. De investeringen liggen naar verwachting op hetzelfde niveau als in 2018 en we verwachten dat het resultaat uit deelnemingen ook in 2019 nihil is. Over het geheel genomen verwachten we een minder negatief bedrijfsresultaat te behalen.

Risico's en onzekerheden

Visie en beleid

We werken ons strategisch plan voor de komende 4 jaar jaarlijks bij. Hierbij besteden we ook aandacht aan de (strategische) risico's. Het managementteam en staf maken een omgevingsanalyse; kansen en bedreigingen worden in kaart gebracht. Ook identificeren we sterkten en zwakten van de interne organisatie. Deze analyse vertalen we naar risico's en (eventuele) beheersmaatregelen. De continuïteit van de organisatie, het behoud van de rol van registry van het .nl domein en het beschermen van onze positie en reputatie zijn de speerpunten in de risicobeheersing.

3 Sinds 2011 zijn we ISO27001-gecertificeerd. In het kader van het Information Security Management System (ISMS) voeren we, in een jaarlijkse cyclus en volgens het vastgestelde informatie-beveiligingsbeleid, business impact analyses uit, identificeren we risico's, treffen we maatregelen en beoordelen we restrisico's. We nemen bevindingen, rapportages en interne en externe audits mee in onder andere het tactisch security overleg (TSO) en voeren eventuele verbeterpunten uit. De opvolging bewaken we aan de hand van halfjaarlijkse management reviews. Hierbij bespreken we onder andere de resultaten van de audits en performance-metingen en de status van audit-actiepunten en eventueel opgetreden securityincidenten.

Voordat we met een project starten, schrijven we een projectplan. Een vast onderdeel is de risicoparagraaf. Risico's van het project worden geïdentificeerd, maatregelen geïnventariseerd en restrisico's beoordeeld. Voordat een project groen licht krijgt, bespreken we de risicoparagraaf, als onderdeel van het projectplan. Tijdens de reguliere projectvoortgangsrapportage komen eventuele wijzigingen in de risico's en beheersmaatregelen aan bod.

Onze raad van toezicht houdt toezicht op de strategie, het beleid en de algemene gang van zaken binnen SIDN. Risicobeheersing krijgt hierbij expliciet aandacht. De raad van toezicht heeft daartoe onder andere een auditcommissie en een security & stability-commissie binnen haar geleding..

Risico's ten aanzien van de strategie

De belangrijkste risico's ten aanzien van de strategie zijn de sterke afhankelijkheid van (omzet uit) het .nl domein en het krimpen van de .nl-markt. We hebben geen direct verkoopkanaal naar de eindmarkt en kunnen deze nauwelijks rechtstreeks

beïnvloeden. We zetten daarom in op samenwerking met onze registrars, bijvoorbeeld in de vorm van de Registrar Scorecard. Met incentives stimuleren we het gebruik van .nl-domeinnamen. Daarnaast kijken we naar mogelijkheden om onze toegevoegde waarde te vergroten, de dienstverlening te verbreden en de afhankelijkheid van .nl te verkleinen. Met het oog daarop hebben we begin 2017 65% van de aandelen verworven in Connectis Group B.V. Om de risico's te scheiden tussen SIDN en Connectis Group B.V. richtten we eind 2016 een dochteronderneming SIDN Deelnemingen B.V. op. Deze dochter houdt 65% van de aandelen in Connectis Group B.V. Connectis Group B.V. bevindt zich in een overgangsfase van start-up naar scale-up. Het is een jong, dynamisch bedrijf met een sterke positie en veel kansen in een groeiende en competitieve markt. In 2018 is net als in 2017 blijvend geïnvesteerd om de (om)slag goed te maken, waaronder in investeringen in verdere professionalisering, het doorvoeren van aanpassingen in de commerciële strategie en het creëren van synergie en meerwaarde. Onze risicobereidheid ten aanzien van strategische risico's is gemiddeld als het gaat om het vergroten van onze toegevoegde waarde.

Risico's ten aanzien van operationele activiteiten

De 2 belangrijkste risico's ten aanzien van operationele activiteiten zijn verstoringen in de beschikbaarheid van onze dienstverlening en inbreuken op de vertrouwelijkheid of integriteit van belangrijke data, veroorzaakt door technisch en/of menselijk falen of – al dan niet doelgerichte – menselijke opzet. Dergelijke calamiteiten, wanneer grootschalig en langdurig, kunnen de continuïteit van de organisatie op 2 manieren in gevaar brengen. Enerzijds door ernstige reputatieschade en maatschappelijke en politieke discussie over de legitimiteit van SIDN als registry van het .nl domein. En anderzijds door omvangrijke claims voor vergoeding van schade geleden door onze klanten.

Het belang van sleutelprocessen voor de dienstverlening wordt met Business Impact Analyses, onderdeel van het ISMS, vastgesteld. Onze DNS-diensten, de basis voor het daadwerkelijk doen functioneren van bestaande domeinnamen, zijn daarbij het meest kritisch. Deze worden direct gevolgd door registratie-diensten voor het registreren van nieuwe en het muteren en opheffen van bestaande domeinnamen. Naast DNS en het domeinnaamregistratiesysteem zijn Whois/Is, de energievoorziening, kantoorautomatisering, onze website www.sidn.nl, communicatie en telecommunicatie als kritisch gewaardeerd. Om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid te waarborgen hebben we een breed scala aan beheersmaatregelen getroffen. Deze zijn gericht op het verkleinen van de kans op calamiteiten, het mogelijk maken van spoedig herstel en het beperken van de gevolgen van deze calamiteiten. Deze maatregelen variëren van o.a. het elimineren van single points of failure door ver doorgevoerde redundantie in hardware, software, verbindingen, afgenomen diensten en expertise, logische en fysieke toegangsbescherming, audits en penetratietesten, tot eisen aan onze leveranciers, huisregels voor SIDN'ers, inrichting van een uitwijklocatie, uitvoer van

crisis- en uitwijkoefeningen en inrichting van een privacyboard en een Security Operations Centre (SOC).

Onze risicobereidheid ten aanzien van operationele risico's is laag als het gaat om verstoringen in de beschikbaarheid van onze dienstverlening en inbreuken op de betrouwbaarheid en vertrouwelijkheid van belangrijke data. Als het gaat om het verbeteren van operational excellence is onze risicobereidheid gemiddeld.

Risico's ten aanzien van de financiële positie

- Schadeclaims en boetes: onderbrekingen in de dienstverlening en verlies van vertrouwelijkheid of integriteit van data kunnen leiden tot claims en/of boetes. Onze algemene voorwaarden beperken een dergelijke aansprakelijkheid c.q. sluiten deze uit.
- Koersrisico/valutarisico: het koers- en valutarisico is beperkt. De prijzen voor onze .nl-dienstverlening luiden in euro's. We kopen maar weinig in bij leveranciers die andere valuta dan de euro hanteren.
- Debiteurenrisico: ca. 75% van de registrars betaalt via automatische incasso. In onze algemene voorwaarden zijn vervolgstappen gedefinieerd, als een registrar niet aan zijn financiële verplichtingen voldoet.
- Liquiditeitsrisico: we hebben onze liquide middelen verspreid over 3 Nederlandse banken. In 2017 kochten we Nederlandse en Duitse staatobligaties aan.
- Marktrisico: de Nederlandse en Duitse staatobligaties hebben we aangekocht met als doel om deze tot het einde van de looptijd aan te houden. Mochten we genoodzaakt zijn om de staatsobligaties eerder te verkopen, dan lopen we het risico dat de waarde van de staatsobligaties is gedaald ten opzichte van het moment van aankopen.
- Solvabiliteitsrisico: wij houden een financiële buffer aan om de continuïteit van de organisatie (voorlopig) te waarborgen wanneer een aanzienlijk deel van onze inkomsten wegvalt of we in een korte tijdspanne zeer hoge uitgaven moeten doen. De ondergrens van deze buffer groeit mee met onze structurele kosten. De huidige omvang van de financiële buffer is ruim boven de vastgestelde ondergrens.
- Onzekerheid in de mogelijkheid om financiering aan te trekken: tot op heden is het niet nodig gebleken om externe financiering aan te trekken.

Onze risicobereidheid ten aanzien van financiële risico's is laag.

Risico's ten aanzien van wet- en regelgeving

Wijzigingen in nationale en internationale wet- en regelgeving beïnvloeden onze organisatie en bedrijfsprocessen. We nemen in een vroeg stadium kennis van (initiatieven tot) wijzigingen in wet- en regelgeving die ons raken, variërend van wijzigingen in arbeids- en belastingwetgeving tot informatiebeveiliging. Gevolgen brengen we in kaarten vertalen we naar de organisatie en voeren we in. Vanwege het belang van wijzigingen in wet- en regelgeving die onze rol als registry raken, hebben wij hier een legal & policy manager mee belast. Waar nodig en mogelijk oefent hij inhoudelijk invloed uit.

We zijn een uitgebreide inventarisatie gestart om onze persoonsverwerkingen te registreren in het kader van de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. We kijken daarbij kritisch of de verwerkingen binnen de grenzen van de wet vallen. Zo nodig passen wij onze werkwijzen aan. Wij hebben vrijwillig een functionaris gegevensbescherming aangesteld.

Onze risicobereidheid ten aanzien van risico's op het gebied van wet- en regelgeving is laag; we willen ruim voldoen aan wet- en regelgeving.

Geconsolideerde jaarrekening over 2018

Geconsolideerde balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming)

5

Vaste activa

Immateriële vaste activa

6.992.515

8.393.948

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen

5.147.068

5.326.488

Machines en installaties

836.742

1.107.138

Andere vaste bedrijfsmiddelen

608.821

789.711

Materiële vaste activa in uitvoering

29.174

0

6.621.805

7.223.337

Financiële vaste activa

3.690.854

4.135.007

Vlottende activa

Vorderingen

Debiteuren

396.459

303.489

Belastingen en premies sociale verzekeringen

1.208.846

363.548

Overige vorderingen en overlopende activa

1.211.978

1.088.038

2.817.283

1.755.075

Liquide middelen

18.384.811

20.326.724

35.507.268

41.834.091

	31 december 2018 (in €)	31 december 2017 (in €)
Groepsvermogen	28.149.021	32.131.840
Langlopende schulden		
Overige schulden	406.250	406.250
Kortlopende schulden		
Crediteuren	1.104.879	1.113.426
Belastingen en premies sociale verzekeringen	420.679	365.941
Overige schulden en overlopende passiva	8.426.439	7.816.634
	<u>9.951.997</u>	<u>9.296.001</u>
	<u>38.507.268</u>	<u>41.834.091</u>

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018

	2018 (in €)	2017 (in €)
Netto-omzet	19.481.759	19.704.620
Kosten		
Lonen en salarissen	7.345.103	6.351.074
Sociale lasten	709.964	691.554
Pensioenlasten	978.649	858.979
Overige personeelskosten	916.093	892.793
Afschrijvingen	2.518.557	2.000.516
Overige bedrijfskosten	10.518.465	8.929.193
	<u>22.986.831</u>	<u>19.723.927</u>
7 Bedrijfsresultaat	-3.505.072	-19.307
Financiële baten en lasten	48.067	21.950
Resultaat vóór belastingen	<u>-3.457.005</u>	<u>2.643</u>
Belastingen	-726.371	-478.772
	<u>-4.183.376</u>	<u>-476.129</u>
Resultaat deelnemingen	200.557	-169.079
Resultaat na belastingen	<u>-3.982.819</u>	<u>-645.208</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018

	2018 (in €)	2017 (in €)
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	-3.505.072	-19.306
Aanpassing voor afschrijvingen	2.518.557	2.000.513
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>		
Mutatie vorderingen	-253.002	-96.250
Mutatie kortlopende schulden	665.339	876.965
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>-574.178</u>	<u>2.761.922</u>
Ontvangen interest	1.145	30.356
Vennootschapsbelasting	-587.155	-709.653
	<u>-586.010</u>	<u>-679.297</u>
8 Kasstroom uit operationele activiteiten	-1.160.188	2.082.625
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in immateriële vaste activa	-268.099	-8.424.855
Investerings in materiële vaste activa	-247.493	-775.767
Verwervingen deelneming	0	-243.956
Mutatie overige financiële vaste activa	-266.133	0
Verstrekke langlopende leningen	0	-1.487.260
Verwerving van effecten	0	-1.489.643
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-781.725</u>	<u>-12.421.481</u>
Toename/(afname) geldmiddelen	<u>-1.941.913</u>	<u>-10.338.856</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018

	2018 (in €)	2017 (in €)
Samenstelling geldmiddelen		
Geldmiddelen per 1 januari	20.326.724	30.665.580
Mutatie liquidemiddelen	<u>-1.941.913</u>	<u>-10.338.856</u>
Gemiddelden per 31 december	<u>18.384.811</u>	<u>20.326.724</u>

Colofon

Redactie

SIDN, Arnhem

Tekst

ARA, Rotterdam

Ontwerp & realisatie

Lumen Ontwerpersnetwerk, Breda

10 Vertalingen

G & J Barker Translations, Worcester, Verenigd Koninkrijk

Contact

SIDN

Meander 501

6825 MD Arnhem

Postbus 5022

6802 EA Arnhem

T +31 (0)26 352 55 00

communicatie@sidn.nl

www.sidn.nl

© SIDN

Teksten en cijfers uit dit jaarverslag mag je overnemen, maar wij willen dan wel graag als bron vermeld worden. Ook worden wij graag vooraf geïnformeerd via communicatie@sidn.nl.

Meld je aan voor onze nieuwsbrief

www.sidn.nl/nieuwsbrief